

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ"

Заступник керівника

(проректор з науково-педагогічної роботи)

Андрій Мисюк
Микола АФАНАСЬЄВ

Міжнародні комерційні операції

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань **Всі**
Спеціальність **Всі**
Освітній рівень **перший (бакалаврський)**
Освітня програма **Всі**

Статус дисципліни **вибіркова**
Мова викладання, навчання та оцінювання **українська**

Завідувач кафедри
міжнародної економіки та менеджменту
зовнішньоекономічної діяльності

Надія ПРОСКУРНИНА

2020

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри міжнародної економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

Протокол № 2 від 09.09.2020 р.

Розробник:

Козуб В. О., к.е.н., проф. кафедри міжнародної економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Сучасна модель розвитку вітчизняної економіки характеризується посиленням розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств (далі – ЗЕД), що відіграє значну роль у зміцненні позицій України на світовому ринку. Забезпечення ефективності здійснення ЗЕД можливо тільки за умови використання техніки та якісної організації міжнародних комерційних операцій. Такі умови вимагають знань та вмінь, які б забезпечили конкурентоспроможність підприємств на світовому ринку та їхню високу прибутковість.

Освоєння навчальної дисципліни «Міжнародна комерційні операції» передбачає вивчення міжнародної та національної нормативно-правової бази організації і регулювання міжнародних комерційних операцій; опанування змісту та особливостей використання базисних умов поставок товару «Інкотермс» в діючій редакції; вивчення видів, форм, техніки проведення та організації основних міжнародних комерційних операцій; визначення процедури підготовки та укладання зовнішньоекономічних договорів (контрактів) купівлі-продажу товарів, робіт, послуг, та їх особливостей; визначення особливостей, процедури організації та техніки здійснення допоміжних міжнародних комерційних операцій.

Мета навчальної дисципліни: отримання студентами знань об'єктивних закономірностей, реальних процесів та специфічних особливостей організації і техніки проведення основних та допоміжних міжнародних комерційних операцій, а також навичок їх практичного застосування.

Навчальна дисципліна «Міжнародна комерційні операції» належить до вибіркових дисциплін професійного циклу.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	3
Семестр	5,6
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	Залік

Структурно-логічна схема вивчення дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
Мікроекономіка	Економіка зарубіжних країн
Макроекономіка	Міжнародна економічна діяльність України
Світове господарство і міжнародні економічні відносини	Міжнародні фінанси
Статистика	Міжнародний маркетинг
Економіка підприємства	Інформаційні системи і технології в міжнародному бізнесі
Менеджмент	Міжнародний бізнес-аналіз
Фінанси	Міжнародна логістична діяльність
Маркетинг	Міжнародна інвестиційна діяльність
Зовнішньоекономічна діяльність підприємства	
Міжнародна торгівля	

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
Знання та розуміння предметної області професійної діяльності.	Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності. Ідентифікувати основні проблеми та переваги здійснення міжнародних комерційних операцій в Україні та на

	зовнішньому ринку. Розробляти технологію та етапи проведення міжнародних комерційних операцій.
Здатність використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.	Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність. Складати текст міжнародного договору купівлі-продажу.
Розуміння основних особливостей сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.	Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
Навички використання сучасних джерел економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.	Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності. Заповнювати основні види документів в процесі виконання окремої міжнародної комерційної операції.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Організація та техніка здійснення основних міжнародних комерційних операцій

Тема 1. Теоретичні аспекти організації міжнародних комерційних операцій

1.1. Поняття та види зовнішньоекономічних операцій.

Теоретичні аспекти визначення сутності понять «міжнародна комерційна операція», «зовнішньоекономічна операція». Етапи здійснення зовнішньоекономічної операції. Детальний алгоритм здійснення зовнішньоекономічної операції у процесі першого виходу на зовнішній ринок. Види міжнародних комерційних операцій: основні та додаткові (забезпечуючі). Класифікація та загальна характеристика зовнішньоторговельних комерційних операцій за основними ознаками.

1.2. Мотивація та етапи виходу підприємства на зовнішні ринки.

Передумови виходу підприємства на зарубіжний ринок. Мотивація та етапи виходу підприємства на зовнішні ринки. Бар'єри входу підприємства на зовнішній ринок. Класифікація та характеристика форм виходу на зовнішні ринки. Критерії вибору форм виходу підприємств на зовнішні ринки. Потенційні можливості фірм при виході на зовнішні ринки.

Тема 2. Економіко-правове забезпечення міжнародних комерційних операцій

2.1 Об'єкт та суб'єкти міжнародних комерційних операцій.

Об'єкт та суб'єкти міжнародних комерційних операцій. Поняття та класифікація контрагентів, як суб'єктів зовнішньоекономічних операцій. Сутність та класифікація фірм, як суб'єктів зовнішньоекономічних операцій: за видом господарської діяльності і характеру здійснюваних ними операцій, правового положення, характеру власності, належності капіталу і контролю, міжнародної сфери діяльності.

2.2 Джерела правового регулювання міжнародних комерційних операцій: міжнародні та національні норми.

Джерела правового регулювання міжнародних комерційних операцій: міжнародні та національні норми. Віденська конвенція про міжнародні договори купівлі-продажу товарів (1980 р.). Порядок укладання та виконання договору згідно Віденської конвенції про МДКП. Рекомендаційні норми міжнародного права. Поняття, особливості та зміст міжнародних правил інтерпретації комерційних термінів «ІНКОТЕРМС». Ієрархія контрактного законодавства в Україні.

Тема 3. Механізм здійснення зовнішньоторговельних комерційних операцій, пов'язаних з рухом товарів

3.1. Організація і техніка здійснення експортних та реекспортних операцій.

Сутність та основні етапи комерційної угоди. Поняття, організація і техніка здійснення експортних операцій. Схема експортної операції. Схема оцінки експортних постачань за етапами. Поняття, організація і техніка здійснення реекспортних операцій.

3.2. Основні принципи та методи укладання і виконання імпорتنних та реімпорتنних угод

Поняття, принципи та методи укладання і виконання імпорتنних угод. Схема імпорتنної операції. Загальна схема оцінки імпортованих товарів за етапами товароруку. Поняття, принципи та методи укладання і виконання реімпорتنних угод. Механізм регулювання та форми контролю щодо відповідальності контрагентів при виконанні експортних та імпорتنних угод.

3.3. Поняття, види та порядок укладання зовнішньоторговельних контрактів.

Процедура здійснення міжнародних комерційних операцій. Поняття, види, особливості та етапи укладання угоди купівлі-продажу та її відзнаки від інших міжнародних договорів. Сутність та класифікація статей (умов, параграфів) контракту. Зміст і структура зовнішньоторговельного контракту купівлі-продажу товарів та механізм його дії.

3.4. Особливості укладання та виконання контрактів за видами товарів (послуг).

Основні умови контрактів на купівлю-продаж сировини і продовольства. Особливості зовнішньоторговельних угод на ринку машино-технічної продукції. Характерні особливості угод купівлі-продажу споживчих товарів. Особливості угод з експорту та імпорту послуг.

Тема 4. Механізм здійснення міжнародних комерційних операцій, пов'язаних з наданням виробничих послуг та виконанням робіт

4.1. Організація та техніка здійснення лізингових операцій.

Сутність лізингових операцій. Взаємозв'язок змісту і форми лізингових відносин. Порівняльна характеристика лізингових та орендних відносин. Порівняння умов фінансового лізингу і банківського кредиту. Класифікація об'єктів лізингу. Суб'єкти ринку лізингових послуг в Україні. Загальна характеристика видів лізингу. Техніка здійснення та організація лізингового процесу при тристоронній лізинговій угоді. Етапи процесу підготовки і реалізації лізингових положень.

4.2 Загальні положення, структура та зміст договору лізингу

Сутність, функції, предмет, загальні положення, структура та зміст лізингової угоди. Види зобов'язань у лізингових контрактах. Поняття і функції лізингових платежів. Склад лізингових платежів і організація взаєморозрахунків за договором лізингу.

4.3 Організація та техніка здійснення підрядних операцій.

Особливості та техніка здійснення підрядних операцій. Особливості формування ціни підрядних контрактів. Затримки при доставці та їх урегулювання. Особливості та зміст договору підряду на будівельні послуги. Використання субконтрактів при виконанні договорів підряду.

4.4. Організація та техніка здійснення ліцензійних операцій.

Сутність, предмет ліцензій. Переваги торгівлі ліцензіями для сторін угоди. Види

ліцензій. Порядок визначення ціни ліцензії. Поняття, предмет та структура ліцензійного договору.

Тема 5. Міжнародні комерційні операції підприємств на території вільних економічних зон

5.1. Обґрунтування необхідності та порядок створення вільних економічних зон.

Сутність, мета та завдання створення спеціальних економічних зон (СЕЗ). Класифікація цілей створення СЕЗ. Світовий досвід використання режимів спеціальних економічних зон. Класифікації та характеристика видів ВЕЗ. Система пільг, що надаються у ВЕЗ.

5.2. Офшорне підприємництво та його роль у світовій економіці.

Сутність та характерні ознаки офшорних зон. Цілі використання та основні види офшорних компаній. Законодавчі обмеження щодо співпраці з офшорними компаніями. Сутність та види офшорних компаній. Значення і принципи вибору юрисдикції реєстрації офшорної компанії. Процедура заснування та організація роботи офшорної компанії. Типові офшорні схеми.

Змістовий модуль 2. Організація та техніка здійснення допоміжних міжнародних комерційних операцій

Тема 6. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування міжнародних комерційних операцій

6.1. Загальна характеристика та особливості міжнародних розрахунків.

Валютно-фінансові умови контракту. Кореспондентські відносин банків. Міжнародні платіжні системи та їх характеристика. Сутність, особливості та способи міжнародних розрахунків. Класифікація видів міжнародних розрахунків. Особливості використання форм міжнародних розрахунків.

6.2. Організація та техніка здійснення міжнародних розрахункових операцій

Сутність, організація та техніка здійснення інкасової операції. Особливості розрахунків за допомогою інкасо. Сутність та види акредитивів. Схема акредитивної форми платежу. Особливості розрахунків за допомогою акредитиву. Сутність та схема банківського переказу. Особливості розрахунків за допомогою авансу. Особливості розрахунків за допомогою відкритого рахунку. Переваги та недоліки застосування окремих форм міжнародних розрахунків. Ризики, що виникають при здійсненні міжнародних платежів.

6.3. Засоби платежу, що використовуються при здійсненні міжнародних розрахунків.

Сутність, правова та економічна природа векселів. Класифікація видів векселів. Оборотність векселя. Сутність та характеристика видів індосаментів. Сутність та економічна природа чека. Класифікація видів чеків. Заходи проти необґрунтованої затримки платежу та неплатежу: банківські гарантії; банківські авалі; банківські акцепти; резервні акредитиви; фірмові та державні гарантії; операції банків зі страхування валютних ризиків.

Тема 7. Транспортне обслуговування міжнародних комерційних операцій

7.1. Роль транспорту та критерії вибору виду транспорту для міжнародних перевезень

Роль транспорту у зовнішньоекономічній діяльності підприємств. Поняття та характеристика транспортних операцій. Класифікація міжнародних транспортних послуг. Поняття, види, загальна характеристика правової регламентації міжнародних перевезень. Класифікація транспортних операцій у ЗЕД.

7.2. Організація та техніка здійснення міжнародних перевезень основними видами транспорту.

Особливості організації та механізм здійснення морських перевезень. Форми організації перевезень: лінійне (регулярне) і трампове (нерегулярне). Типи суден, що

здійснюють морські перевезення. Види фрахтування суден, що застосовуються у практиці торговельного мореплавства. Сутність та особливості повітряного транспорту. Організація здійснення перевезень повітряним транспортом (регулярні та нерегулярні рейси). Система міжнародних авіатарифів. Особливості організації та механізм здійснення автомобільних перевезень. Транспортні умови контракту купівлі-продажу..

7.3. Міжнародно-правова регламентація транспортних перевезень

Міжнародні транспортні конвенції: загальна характеристика. Договір повітряного перевезення вантажів. Особливості організації та механізм здійснення залізничних перевезень. Договір залізничного перевезення вантажу. Договір морського перевезення (чартер) та його структура. Порядок оформлення міжнародної транспортної документації. Документи з підготовки товару до відвантаження. Документи, що підтверджують виконання угоди: відвантажувальні та товаросупроводжувальні. Комерційні, транспортні, страхові та митні документи: зміст, порядок оформлення.

Тема 8. Страхування в процесі здійснення міжнародних комерційних операцій

8.1. Страхування зовнішньоторговельних вантажів.

Загальні питання управління ризиками у зовнішньоекономічній діяльності. Сутність та види та особливості страхування зовнішньоекономічної діяльності. Стан та особливості формування страхового ринку в Україні. Транспортне страхування у зовнішньоекономічній діяльності. Умови страхування. Специфіка страхування вантажів при зовнішньоторговельних комерційних операціях. Страхові тарифи на різні види транспортування.

8.2. Страхування відповідальності у ЗЕД.

Об'єкти страхування відповідальності. Види збитку при страхуванні відповідальності. Страхування автоцивільної відповідальності. страхування відповідальності судновласників. Страхування цивільної відповідальності авіаперевізника. Страхування відповідальності автоперевізника. Перестрахування у ЗЕД.

Тема 9. Організація та техніка здійснення торговельно-посередницьких комерційних операцій на зовнішньому ринку

9.1. Доцільність використання посередників та види посередницької діяльності.

Сутність та критерії ефективності міжнародної посередницької діяльності. Різновиди міжнародних посередницьких операцій: операції з перепродажу, дилерські операції, комісійні операції, агентські та брокерські операції. Обсяг прав та вибір посередників на ринках. Поділ посередників (агентів) за обсягом переданих прав на простих агентів (або агентів з невинятковим правом продажу), монопольних агентів (агентів з виключним правом продажу) і агентів із правом «першої руки» (переважним правом продажу). Рекомендації з пошуку надійної торговельно-посередницької фірми й створення раціональної збутової мережі. Основні види ризиків посередників при зовнішньоторговельній операції. Винагорода посередників.

9.2. Особливості використання торговельно-посередницьких угод у зовнішньоекономічній діяльності.

Правова база зовнішньоторговельної посередницької діяльності: нормативні акти, що спеціально регламентують діяльність торговельних посередників; документи, що уніфікують проведення зовнішньоекономічних операцій. Поняття та зміст договорів із зовнішньоторговельними посередниками. Комісійний договір. Консигнаційний договір.

Тема 10. Організація та техніка проведення міжнародних комерційних переговорів

10.1. Рекомендації з підготовки та проведення комерційних переговорів у ЗЕД.

Діловий етикет і протокол. Основні норми ділового етикету та протоколу, що використовують під час переговорів. Рекомендації з підготовки до проведення комерційних переговорів у ЗЕД. Підготовка до ведення переговорів. Роль ділових прийомів у розвитку

міжнародних контактів фірм. Основні правила формування нормальних ділових робочих відносин.

10.2. Організація і техніка проведення міжнародних комерційних переговорів.

Сутність та класифікація міжнародних комерційних переговорів. Методи проведення комерційних переговорів: позиційний та принциповий, їх порівняльна характеристика. Типовий сценарій проведення міжнародних комерційних переговорів. Тактичні аспекти переговорів. Національно-культурні особливості країни ділового партнера та їх врахування під час переговорів.

Перелік практичних занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Методи навчання та викладання

У навчальному процесі для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачено застосування таких методів навчання: проблемні лекції, міні-лекції, робота в малих групах, кейс-метод, презентації, ділові ігри, банки візуального супроводу.

Проблемні лекції передбачають разом із розглядом основного лекційного матеріалу розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які мають актуальне значення для теорії та практики та відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Банки візуального супроводу сприяють активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни за допомогою наочності. Робота в малих групах дає змогу структурувати практичні заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування. Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для подання певних досягнень, результатів роботи групи звіту про виконання індивідуальних завдань.

Лекційна форма проведення занять передбачає застосування таких методів: пояснювально-ілюстративного, методу проблемного викладу, дискусії, дистанційних та медіа технологій навчання (проблемна лекція, відеолекція, лекція-конференція, лекція-діалог).

Практичні заняття передбачають застосування методів: частково-пошукового, дослідницького, інтерактивного (робота в малих групах, кейс-метод, презентації, ділові ігри, банки візуального супроводу).

Порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні комерційні операції» здійснюється за накопичувальною (100-бальною) системою оцінювання.

Оцінювання здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів, мінімальна сума, що дозволяє студенту здавати іспит – 35 балів);

Поточний контроль включає оцінювання студентів під час:

лекцій – активна робота на парі (1 бал за кожне заняття) за умови виконання студентом активної участі в обговоренні теми заняття, становлення питань та висловлюванням своєї думки стосовно теми заняття. Загальна кількість балів 15.

практичних занять – активна робота на парі (1 бал за кожне заняття), за умови виконання студентом активної участі в дискусії стосовно теми заняття та відповіді на поставлені питання. Загальна кількість балів 15.

Форми поточного оцінювання результатів навчання:

контрольні роботи. Протягом семестру студенти виконують 5 контрольних робіт. Максимальна оцінка за кожну контрольну роботу 5 балів. Максимальна кількість балів за всі контрольні роботи - 25. Перша контрольна робота включає теми 1-2, друга контрольна

робота за темою 3, третя контрольна робота – за темами 4-5, четверта контрольна робота – за темою 6, п'ята контрольна робота – за темами 7-9).

колоквіуми. Протягом семестру студенти пишуть 2 колоквіуми. Колоквіум I включає всі теми 1 модулю, колоквіум II включає теми 2 модулю. Максимальна кількість балів за кожний колоквіум – 10. Максимальна оцінка за обидва колоквіуми – 20 балів. Структура колоквіуму: 1) два теоретичних завдання (максимальна оцінка за кожне теоретичне завдання – 2 бали); 2) два практичних завдання (максимальна оцінка за кожне практичне завдання - 3 бали).

презентація результатів виконаних завдань. Індивідуальне завдання за дисципліною має форму інтегральної практичної задачі, вирішення якої потребує опанування змісту дисципліни та передбачає складання проекту зовнішньоекономічного контракту купівлі-продажу товарів (робіт, послуг) українською та англійською мовами. Максимальна кількість балів за презентацію індивідуального завдання – 10 балів.

Самостійна робота здобувача включає: опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем та питань, що передбачені для самостійного опрацювання; підготовка до практичних занять; підготовка до контрольних робіт та інших форм поточного контролю; пошук (підбір) джерел для підготовки презентацій за заданою тематикою; виконання індивідуальних завдань. Форми самостійної роботи:

виконання домашніх завдань. Протягом семестру студенти виконують домашні завдання за всіма темами (1-10). Максимальна оцінка за кожне виконане завдання – 1 бал при умові правильного виконання та наявності відповіді. Загальна кількість балів 15.

Підсумковий / семестровий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни «Міжнародні комерційні операції» проводиться у формі семестрового заліку, відповідно до графіку навчального процесу, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. Залік виставляється як загальна сума балів, набраних за результатами поточного контролю та самостійної роботи.

Результат семестрового заліку оцінюється в балах (максимальна кількість – 100 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 60 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної «Відомості обліку успішності».

Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60.

Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, наведено в таблиці «Шкала оцінювання: національна та ЄКТС».

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання		Форми оцінювання	Мак бал
Тема 1. Теоретичні аспекти організації міжнародних комерційних операцій	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 1.1. Поняття та види зовнішньоекономічних операцій. 1.2. Мотивація та етапи виходу підприємства на зовнішні ринки.	Активна робота на парі	1
	Практичне заняття	Практичне заняття. Методика розрахунку мінімальної партії товару в процесі першого виходу на зовнішній ринок	Активна робота на парі	1
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу: 1. Алгоритм здійснення зовнішньоекономічної операції у процесі першого виходу на зовнішній ринок. 2. Бар'єри входу підприємства на зовнішній ринок. Підготовка до практичного заняття.	Перевірка домашніх завдань	1	
Тема 2. Економіко-правове забезпечення міжнародних комерційних операцій	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 2.1 Об'єкт та суб'єкти міжнародних комерційних операцій. 2.2 Джерела правового регулювання міжнародних комерційних операцій: міжнародні та національні норми.	Активна робота на парі	1
	Практичне заняття	Практичне заняття: Розрахунок ціни товару за різними базисними умовами поставки згідно «Інкотермс 2020».	Активна робота на парі	1
	Контрольна робота			5
<i>Самостійна робота</i>				
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу: 1. Типізація сучасних міжнародних організацій. 2. Порівняльна характеристика міжнародних правил інтерпретації комерційних термінів «Інкотермс» останніх трьох редакцій. Підготовка до практичного заняття та контрольної роботи.	Перевірка домашніх завдань	1	
	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за питаннями: 3.1. Організація і техніка здійснення експортних та реекспортних операцій. 3.2. Основні принципи та методи укладання і виконання імпорتنих та реімпорتنих угод.	Активна робота на парі	1
	Практичне заняття	Практичне заняття: Організація і техніка здійснення зовнішньоторговельних угод. Розрахунок показників оцінки обсягів міжнародних торговельних операцій.	Активна робота на парі	1

Тема 3. Механізм здійснення зовнішньоторговельних комерційних операцій, пов'язаних з рухом товарів	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 3.3. Поняття, види та порядок укладання зовнішньоторговельних контрактів. 3.4. Особливості укладання та виконання контрактів за видами товарів (послуг).	Активна робота на парі	1
	Практичне заняття	Практичне заняття: Складання типового контракту купівлі-продажу на машино-технічну продукцію.	Активна робота на парі	1
			Контрольна робота	5
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу: 1. Особливості укладання угоди купівлі-продажу та її відзнаки від інших міжнародних договорів. 2. Механізм регулювання та форми контролю щодо відповідальності контрагентів при виконанні експортних та імпорتنих угод. 3. Особливості укладання та виконання контрактів за видами товарів (послуг) Підготовка до практичних занять та контрольної роботи.	Перевірка домашніх завдань	2	
Тема 4. Механізм здійснення міжнародних комерційних операцій, пов'язаних з наданням виробничих послуг та виконанням робіт	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 4.1. Організація та техніка здійснення лізингових операцій. 4.2. Загальні положення, структура та зміст договору лізингу	Активна робота на парі	1
	Практичне заняття	Практичне заняття: Методологія розрахунку розміру лізингових платежів.	Активна робота на парі	1
	Лекція	Лекція за питаннями: 4.3 Організація та техніка здійснення підрядних операцій. 4.4. Організація та техніка здійснення ліцензійних операцій.	Активна робота на парі	1
	Практичне заняття	Практичне заняття: Методологія розрахунку та форми платежів за ліцензією.	Активна робота на парі	1
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу: 1. Порівняльна характеристика лізингових та орендних відносин. 2. Порівняння умов фінансового лізингу і банківського кредиту. 3. Переваги торгівлі ліцензіями. Підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань	2	
Тема 5. Міжнародні комерційні	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 5.1. Обґрунтування необхідності та порядок створення вільних економічних зон. 5.2. Офшорне підприємництво та його роль у світовій економіці.	Активна робота на парі	1

операції підприємств на території вільних економічних зон	Практичне заняття	Практичне заняття: Процедура заснування та організація роботи офшорної компанії. Кейс: «Іміджеві переваги офшорної зони Гібралтар»	Активна робота на парі	1
			Контрольна робота	5
			Колоквіум	10
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу: 1. Світовий досвід використання режимів спеціальних економічних зон. 2. Система пільг, що надаються у ВЕЗ. Підготовка до практичного заняття, контрольної роботи та колоквіуму.	Перевірка домашніх завдань	1
Тема 6. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування міжнародних комерційних операцій	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 6.1. Загальна характеристика та особливості міжнародних розрахунків. 6.2. Організація та техніка здійснення міжнародних розрахункових операцій.	Активна робота на парі	1
	Практичне заняття	Практичне заняття: Розрахунок валютного курсу методом прямого та оберненого котирування; крос-курсу.	Активна робота на парі	1
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 6.3. Засоби платежу, що використовуються при здійсненні міжнародних розрахунків. 6.4. Гарантійні операції у ЗЕД.	Активна робота на парі	1
	Практичне заняття	Практичне заняття: Розрахунок суми платежів за зовнішньоторговельним товарним кредитом, використовуючи різні способи нарахування відсотків.	Активна робота на парі	1
			Контрольна робота	5
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу: 1. Міжнародні платіжні системи та їх характеристика. 2. Переваги та недоліки застосування окремих форм міжнародних розрахунків. 3. Ризики, що виникають при здійсненні міжнародних платежів. Підготовка до практичного заняття та контрольної роботи.	Перевірка домашніх завдань	2	
Аудиторна робота				
Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 7.1. Роль транспорту та критерії вибору виду транспорту для міжнародних перевезень 7.2. Організація міжнародних перевезень основними видами транспорту.	Активна робота на парі	1	
Практичне заняття	Практичне заняття: Розрахунок витрат на доставку зовнішньоторговельних вантажів з урахуванням базисних умов постачання Інкотермс та процентної ставки	Активна робота на парі	1	

Тема 7. Транспортне обслуговування міжнародних комерційних операцій	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 7.3. Міжнародно-правова регламентація транспортних перевезень. 7.4. Порядок оформлення міжнародної транспортної документації.	Активна робота на парі	1
	Практичне заняття	Практичне заняття: Оформлення міжнародних транспортних документів з підготовки товару до відвантаження та документів, що підтверджують виконання угоди:	Активна робота на парі	1
	Самостійна робота			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу: 1. Система міжнародних авіатарифів. 2. Транспортні умови контракту купівлі-продажу. 3. Загальна характеристика міжнародних транспортних конвенцій: Підготовка до практичних занять.	Перевірка домашніх завдань	2
Тема 8. Страхування в процесі здійснення міжнародних комерційних операцій	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 8.1. Страхування зовнішньоторговельних вантажів. 8.2. Страхування відповідальності у ЗЕД.	Активна робота на парі	1
	Практичне заняття	Практичне заняття: Розрахунок розміру страхового відшкодування при різних системах страхової відповідальності.	Активна робота на парі	1
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу: 1. Стан та особливості формування страхового ринку в Україні. 2. Страхові тарифи на різні види транспортування. Підготовка до практичного заняття.	Перевірка домашніх завдань	1	
Тема 9. Організація та техніка здійснення торговельно-посередницьких комерційних операцій на зовнішньому ринку	Аудиторна робота			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 9.1. Доцільність використання посередників та види посередницької діяльності. 9.2. Особливості використання торговельно-посередницьких угод у зовнішньоекономічній діяльності	Активна робота на парі	1
	Практичне заняття	Практичне заняття: Розрахунок нарахування та виплати винагороди посередникам.	Активна робота на парі	1
			Контрольна робота	5
	Самостійна робота			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу: 1. Рекомендації з пошуку надійної торговельно-посередницької фірми й створення раціональної збутової мережі. 2. Основні види ризиків посередників в процесі виконання міжнародних комерційних операцій. Підготовка до практичного заняття.	Перевірка домашніх завдань	1	

Тема 10. Організація та техніка проведення міжнародних комерційних переговорів	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 10.1. Рекомендації з підготовки та проведення комерційних переговорів у ЗЕД. 10.2. Основні правила формування нормальних ділових робочих відносин.	Активна робота на парі	1
	Практичне заняття	Практичне заняття: Ділові прийоми у розвитку міжнародних контактів фірм.	Активна робота на парі	1
	Лекція	Проблемна лекція за питаннями: 10.3. Організація та техніка проведення міжнародних комерційних переговорів. 10.4. Методи та тактичні аспекти проведення міжнародних комерційних переговорів:	Активна робота на парі	1
	Практичне заняття	Практичне заняття: Круглий стіл на тему «Типовий сценарій проведення міжнародних комерційних переговорів»	Активна робота на парі	1
			Колоквіум	10
			Презентація	10
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Опрацювання лекційного матеріалу: 1. Порівняльна характеристика позиційних та принципів переговорів. 2. Національно-культурні особливості країни ділового партнера та їх врахування під час проведення переговорів. Підготовка до практичних занять, круглого столу та колоквіуму.	Перевірка домашніх завдань	2

Рекомендована література

Основна

1. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посібник / Л. О. Чернишова, О. І. Печенка, В. О. Козуб, К. Ю. Величко. – Харків: «Видавництво «Форт», 2015. – 400 с.
2. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: практикум: навч. посібник / Л. О. Чернишова, В. О. Козуб, Л. Л. Носач, К. Ю. Величко, О. І. Печенка. – Х.: «Видавництво «Форт», 2017. – 238 с.
3. Організація зовнішньоекономічних угод: курс лекцій [Електронний ресурс] / уклад.: В. О. Козуб; О. І. Печенка. – Х.: ХДУХТ, 2019. – 210 с.

Додаткова

4. Алексеев И.С. Внешнеэкономическая деятельность / И.С. Алексеев. – Москва: Дашков и К, 2010. – 304 с.
5. Ахвледиани Ю. Т. Страхование внешнеэкономической деятельности: учебное пособие / Ю. Т. Ахвледиани. – М.: ЮнитиДана, 2010. – 255 с.
6. Босак А. О. Технологія зовнішньоекономічних операцій і міжнародні інформаційні системи: навч. посіб. / А. О. Босак, О. Ю. Григор'єв, Р. Д. Бала. – Львів: Вид. Нац. Ун-ту «Львівська політехніка», 2009. – 180 с.
7. Внешнеэкономическая деятельность предприятия: учебник для вузов / под ред. Л. Е. Стровской. – 5-е изд., перераб. и доп. – М.: Юнити-Дата, 2013. – 503 с.
8. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності: підручник / О. П.

Гребельник. – 3-те вид., перероб. та допов. – К.: Центр навч. літ., 2008. – 432 с

9. Венская конвенция о договорах международной купли-продажи товаров. Комментарий. – М.: Юридическая литература, 1994 г.

10. Дідківський М. І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посіб. / М. І. Дідківський. – К.: Знання, 2006. – 462 с.

11. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч.-метод. посібник / Л. Л. Носач, В. О. Козуб, П. Л. Гринько, А. С. Дядін. – Харків: «Видавництво «Форт», 2015. – 295с.

12. Зовнішньоекономічні операції і контракти: навч. посіб. / В. В. Козик, Л. А. Панкова, Я. С. Карп'як та ін. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Центр навч. літ., 2004. – 608 с.

13. Полищук А. В. Внешнеэкономический договор (контракт) / А. В. Полищук, А. О. Полищук, О. И. Платонов. – Одесса: ПЛАСКЕ, 2014. – 480 с.

14. Руденко Л. В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції: підручник / Л. В. Руденко. – вид. 2-ге, перероб. і доп. – К.: Центр навч. літ., 2007. – 632 с.

15. Шкурупій О. В., Гончаренко В. В., Артеменко І. А. та ін. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навч. посіб. / За ред. О. В. Шкурупій. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 248 с.

Інформаційні ресурси

16. Господарський кодекс України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>.

17. Митний кодекс України. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/>.

18. Податковий кодекс України. – Режим доступу : <http://minrd.gov.ua/nk>.

19. Принципы международных коммерческих договоров (Принципы УНИДРУА (UNIDROIT)) // Верховна Рада України. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_920.

20. Сайт ПНС ХНЕУ ім. С. Кузнеця [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=7010>